

INFORMACINIS BIULETENIS NR. 72/ 2010 M. LAPKRITIS

➤ Naujienos

2010 m. gruodžio 9-12 dienomis Lisabonoje vyks antrosios Europos profesinio meistriškumo varžybos EuroSkills

EuroSkills profesinio meistriškumo varžybos – tai Europoje kas 2 metai rengiamos individualios ir komandinės varžybos, kuriose studentai, mokiniai bei darbuotojai varžosi demonstruodami savo profesinius įgūdžius sprendžiant įvairias praktines užduotis. EuroSkills varžybos organizuojamos 6 kategorijose: menai ir mada, informacinės ir komunikacinės technologijos, gamybos ir inžinerinės technologijos, konstravimas, statyba ir įrengimas, transportas ir logistika, socialinės, asmeninės ir svetingumo paslaugos. Šiais metais bus surengtos 51 profesijos varžytuvės. Numatoma, kad varžybose dalyvaus 460 dalyvių iš 26 ES šalių. Lietuvos komandą sudarys 6 mokiniai (2 būsimieji floristai, kirpėja, 2 mechatronikai ir automobilių mechanikas) ir 4 ekspertai.

Tai, kad Portugalija pasirinkta EuroSkills organizatore yra simboliška, kadangi 1950 m. būtent Portugalijoje organizuotos pirmosios tarptautinės profesinio meistriškumo varžybos. Profesinio meistriškumo varžybos – tai priemonė profesinio mokymo įvaizdžio, patrauklumo ir kokybės gerinimui. Tai taip pat puikus būdas plėsti jaunuolių profesinius gebėjimus ir skatinti juos siekti profesijos aukštumų. Profesinio meistriškumo varžybos tarnauja kaip mokinių, mokytojų, darbdavių, darbuotojų, politikos formuotojų susitikimo vieta stebėti ir įvertinti Europos profesinio mokymo sistemų pasiekimus.

Euroskills konkursus rengia ESPO (*European Skills Promotion Organization*) įkurta 2007 m. Organizacija vienija 27 narius. Pirmosios EuroSkills varžybos buvo surengtas Roterdame (Nyderlandai) 2008 m. spalio 18-20 dienomis. Konkursas vyko 6 kategorijose 49 skirtingose profesijose. Renginyje varžėsi 420 jaunuolių iš 30 Europos šalių, jame apsilankė maždaug 25 tūkst. lankytojų. Pagal bendrą surinktų taškų skaičių Roterdame Lietuvos komanda užėmė 8-ją vietą tarp dalyvavusių 29 Europos valstybių komandų. Lietuvos komandos floristai užėmė 8, kirpėjai – 21, statybininkai – 5, automobilių mechanikas – 13, virėjas ir padavėjas – 7 ir 9 vietas.

Pasaulinės profesinio meistriškumo varžybos WorldSkills organizuojamos nuo 1950 m. Paskutinės WorldSkills varžybos buvo surengtos 2009 m. Kalgaryje (Kanada), kur varžėsi net 848 dalyviai iš 51 šalies. Artimiausi Worldskills konkursai bus organizuoti Londone (2011 m.) ir Leipcige (2013 m.).

Euroskills 2010 interneto svetainė: <http://www.euroskills2010.pt>

Metų pabaigoje – du nacionaliniai profesinio meistriškumo konkursai

2010 m. lapkričio 4-6 d. Lietuvos parodų centre Litexpo vykusioje parodoje „BaltShop.BaltHotel.BaltGastro 2010“ buvo surengtas profesinių mokyklų mokinių konkursas „Jaunųjų virėjų komanda 2010“. Konkurse varžėsi šalies 10 profesinių mokyklų mokiniai konditeriai ir virėjai. Pirmąją vietą laimėjo Kauno prekybos ir verslo mokyklos mokinės.

Konkurso dalyviams pateikta užduotis – per dvi valandas pagaminti ir papuošti karštą vištienos patiekalą ir desertą – mokiniams buvo žinoma iš anksto. Mokiniai stengėsi pagaminti labai gardžius gaminius ir atlikti efektingą jų puošybą. Penkių teisėjų komanda vertino jaunimo komandų darbo organizavimą, tvarką ringuose, skanavo pagamintus patiekalus, vertino jų sudėtingumą, estetiškumą. Daugiau informacijos apie konkursą Švietimo ir mokslo ministerijos interneto svetainėje: <http://www.smm.lt/naujienos/pranesimai.htm?id=3301>
2010 m. gruodžio 3-5 d. Lietuvos parodų centre Litexpo organizuojama tradicinė floristinių kompozicijų paroda ir konkursas „Žiemos puokštė 2010“. Parodos metu vyks profesinių bei aukštųjų mokyklų mokinių ir studentų konkursas. Konkurso dalyviai turės atlikti šias užduotis: iki parodos parengti koliažą M. K. Čiurlionio kūrybos tematika, parodos metu sukurti kalėdinę floristinę kompoziciją, skirtą interjero dekorui bei kompoziciją-floristinį skėtį tema „Karštos vasaros prisiminimai“.

Konsultacinis posėdis dėl profesinio mokymo sistemos tobulinimo perspektyvų

Lapkričio 16 d. Lietuvos pramonininkų konfederacijoje (LPK) vykusiame posėdyje kalbėta apie profesinių mokyklų dėstytojų kompetencijas ir jų kvalifikacijų kėlimo, tobulinimo galimybes. Pristatytas LPK vykdomas projektas „Profesijos mokytojų ir dėstytojų technologinių kompetencijų tobulinimas Lietuvos įmonėse“, kurio tikslas yra parengti sistemą, pagal kurią kolegijų dėstytojai ir profesinių mokyklų mokytojai galėtų atlikti praktikas Lietuvos įmonėse. Taip pat aptarti klausimai dėl suaugusiųjų profesinio tęstinio mokymo, bedarbių profesinio perkvalifikavimo ir šios sistemos didesnio lankstumo, aktyvesnio profesinių mokyklų ir kolegijų, universitetų bendradarbiavimo praktinio mokymo srityje.

Daugiau informacijos: <http://www.lpk.lt/lt/ivykiai/konsultacinis-posedis-4>

Pradedamas įgyvendinti valstybės projektas „Kvalifikacijų formavimas ir modulinio profesinio mokymo sistemos kūrimas“

Projekto tikslas – formuoti kvalifikacijas ir kurti naujoviškas, švietimo ir ūkio poreikius atliepiančias modulines profesinio mokymo programas. Tikimasi, kad projektas prisidės prie Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtos; prie palankių sąlygų diegti Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijas dėl Europos kvalifikacijų sąrangos ir Europos profesinio mokymo kreditų sistemos (ECVET) sudarymo; profesinio mokymo prieinamumo bei patrauklumo didinimo, nes bus sudaromos palankios sąlygos žinių ir gebėjimų užskaitymui, trumpesnė mokymo trukmė, lengvesnis pereinamumas tarp atskirų programų ir švietimo grandžių.

Daugiau informacijos: http://www.kpmc.lt/Skelbimai/10-11-11_straipns_i_tinkl.docx

Aukštosios mokyklos padės žiniomis kompensuoti nedarbo metą diplomuotiems specialistams

Aukštąjį išsilavinimą turintys bedarbiai galės pasinaudoti tik jiems skirta kvalifikacijos kėlimo programa, kad šiuo nedarbo metu neprarastų specialybės įgūdžių ir įgytų naujų kompetencijų. Lietuvos darbo birža, bendradarbiaudama su Švietimo ir mokslo ministerija, pasirašė mokymų finansavimo sutartis su šešiolika aukštųjų mokyklų. Numatoma, kad iki 2011 m. pabaigos atnaujinti žinias ir įgyti papildomų kompetencijų universitetuose ir kolegijose galės per tūkstantį darbo netekusių diplomuotų specialistų.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija: <http://www.smm.lt/naujienos/pranesimai.htm?id=3310>

Glaudesnio europinio bendradarbiavimo profesinio rengimo ir mokymo srityje prioritetai 2011–2020 m. laikotarpiu – Europos Sąjungos tarybos išvados

2010 m. lapkričio 18-19 d. Europos Sąjungos Taryba susitarė, kad bendradarbiavimui profesinio mokymo srityje įgyvendinant Kopenhagos procesą turėtų būti suteiktas naujas impulsas. Kadangi Kopenhagos procesas yra neatskiriama strategijos programos „Švietimas ir mokymas 2020 m.“ dalis, profesinio rengimo srityje nustatyti tikslai turėtų ir toliau atitikti bendrus tikslus, nustatytus toje programoje. Be to, peržiūrint Kopenhagos procesą turėtų būti atsižvelgta į iki šiol sukauptą patirtį ir į naujus uždavinius, taip pat į naujas politines aplinkybes kitame dešimtmetyje (2011–2020 m.), visų pirma atsižvelgiant į strategiją „Europa 2020 m.“.

Dokumente nustatyti 4 strateginiai tikslai 2011-2020 m. laikotarpiui:

- gerinti profesinio rengimo ir mokymo kokybę bei veiksmingumą. Didinti jo patrauklumą ir aktualumą;
- mokymąsi visą gyvenimą ir judumą paversti tikrove;
- stiprinti kūrybingumą, novatoriškumą ir verslumą;
- skatinti vienodas galimybes, socialinę sanglaudą ir aktyvų pilietiškumą.

Naudojant šiuos tikslus kaip pagrindą ir visiškai pripažįstant valstybių narių atsakomybę už mokymo turinį ir švietimo bei mokymo sistemų organizavimą, nustatyti keli trumpalaikiai siektini rezultatai ateinantiems ketveriems metams (2011–2014 m.). Pavyzdžiui, *siekiant gerinti profesinio rengimo ir mokymo kokybę bei veiksmingumą, didinti jo patrauklumą ir aktualumą*, nacionaliniu lygiu siūlomi šie veiksmai:

- organizuoti veiklą, skirtą profesinio rengimo ir mokymo patrauklumui ir kompetencijai šioje srityje propaguoti, prireikus, be kita ko, rengti kampanijas ir gebėjimų konkursus;
- remti veiklą, kuri suteikia galimybes privalomojo ugdymo laikotarpiu jaunesnių klasių mokiniams susipažinti su profesiniais amatais ir profesinės karjeros galimybėmis;
- imtis tinkamų priemonių EQAVET (Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo) rekomendacijai įgyvendinti ir daryti pažangą įgyvendinant nacionalines kokybės užtikrinimo sistemas profesinio rengimo ir mokymo srityje.

Siekiant mokymąsi visą gyvenimą ir judumą paversti tikrove, nacionaliniu lygiu siūlomi šie veiksmai:

- siekiant kuo labiau padidinti profesinio rengimo ir mokymo įnašą siekiant programoje „Švietimas ir mokymas 2020 m.“ nustatyto 15 % lyginamojo standarto suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą srityje, peržiūrėti, kaip visi dalyvaujantys suinteresuotieji subjektai naudoja paskatas ir naudojasi teisėmis bei vykdo pareigas, ir imtis tinkamų veiksmų dalyvavimui C-VET (tęstiniame mokyme) paskatinti;
- įgyvendinti Europos kvalifikacijų sandaros (EKS) rekomendaciją;
- sukurti neformaliojo mokymosi ir savišvietos pasiekimų patvirtinimo procedūras remiantis EKS/NKS ir gairėmis ir skatinti jas naudoti;
- daryti pažangą įgyvendinant ECVET (Europos profesinio mokymo kreditų sistema) laikantis rekomendacijos ir dalyvauti ECVET bandymuose judumo požiūriu;
- imtis tinkamų priemonių judumui VET padidinti.

Siekiant stiprinti kūrybingumą, novatoriškumą ir verslumą, nacionaliniu lygiu siūlomi šie veiksmai:

- skatinti kurti partnerystes kūrybingumo ir inovacijų srityje;
- skatinti, kad visi profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjai veiksmingai naudotųsi naujoviškais ir kokybiškais technologijomis;
- imtis priemonių verslumui skatinti.

Siekiant skatinti vienodas galimybes, socialinę sanglaudą ir aktyvų pilietiškumą, nacionaliniu lygiu siūloma:

- imtis prevencinių ir taisomųjų priemonių, kad profesinio rengimo ir mokymo įnašas siekiant sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių būtų kuo didesnis;
- apsvarstyti galimybę sukurti konkrečias priemones, skirtas žemos kvalifikacijos ir kitų rizikos grupėms priklausančių asmenų dalyvavimui švietimo ir mokymo sistemoje didinti.

Visas gairių tekstas:

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų išvados dėl glaudesnio europinio bendradarbiavimo profesinio rengimo ir mokymo srityje prioritetų 2011–2020 m. laikotarpiu:

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/lt/10/st15/st15010.lt10.pdf>

Priorities for enhanced European cooperation in vocational education and training for the period 2011-2020 - Conclusions of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/educ/117849.pdf

2010 m. gruodžio 7 d. 33 Europos šalių ministrai įvertins Kopenhagos proceso – Europos bendradarbiavimo profesinio mokymo srityje – pasiekimus per praėjusį dešimtmetį ir nustatys veiklų programą 2010-2020 metams

Konferencijos, kuri įtraukta į Belgijos pirmininkavimo ES Tarybai programą, tikslas – pasiekti susitarimą dėl glaudesnio Europos bendradarbiavimo profesinio mokymo srityje. 2002 m. lapkričio mėn. 31 šalies (ES valstybių narių, Kroatijos, Makedonijos, Turkijos, Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos) švietimo ministrai, socialiniai partneriai ir Europos komisija pasirašė Kopenhagos deklaraciją dėl glaudesnio Europinio bendradarbiavimo profesinio mokymo srityje. Deklaracijoje nustatyti tokie bendradarbiavimo prioritetai, kaip profesinio mokymo tobulinimas tarptautiniu mastu, kvalifikacijų skaidrumas ir pripažinimas bei mokymo kokybės užtikrinimas. Deklaracijoje nustatytų prioritetų įgyvendinimas, peržiūra ir atnaujinimas pavadintas „Kopenhagos procesu“. Nuo 2002 m. šis procesas labai prisidėjo prie profesinio mokymo matomumo didinimo ir jo įvaizdžio gerinimo Europoje.

Pristatomi projekto „Neformalaus ir savaiminio mokymosi pasiekimų nustatymas, įvertinimas ir pripažinimas (IBAK)“ rezultatai

2008 m. gruodžio mėnesį prasidėjęs ir du metus trukęs projektas buvo remiamas ES mokymosi visą gyvenimą programos. IBAK projektą vykdė partnerių iš Austrijos, Vokietijos, Prancūzijos, Lietuvos, Slovakijos, Nyderlandų ir Šveicarijos konsorciumas.

Daugiau informacijos: <http://www.lssa.smm.lt/index.php?id=225>

➤ **Naujausi teisės aktai, publikuoti „Valstybės žiniuose“**

<i>Dokumento priėmimo data, numeris</i>	<i>Dokumento pavadinimas</i>	<i>Valstybės žinios (metai, numeris, straipsnio nr.)</i>	<i>Dokumento aprašymas ir nuoroda</i>
2010-10-29, Nr. V-1913	Dėl studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registro objektų registravimo tvarkos aprašo tvirtinimo	2010, Nr. 129-6613	Tvarkos aprašas nustato registruojamų studijų, mokymo programų, kvalifikacijų, profesinių standartų, profesinio rengimo standartų duomenų pateikimo, keitimo ir papildymo, įvedimo į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registro duomenų bazę, įregistravimo ir išregistravimo procedūras bei vykdytojus. El. adresas: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=384983&p_query=&p_tr2=
2010-10-29, Nr. V-1909	Dėl Kvalifikacijų tvarkymo institucijos centrinio ir sektorialių profesinių komitetų uždavinių, funkcijų, komitetų sudarymo ir finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo	2010, Nr. 130-6649	Tvarkos aprašas nustato centrinio profesinio komiteto ir sektorialių profesinių komitetų uždavinius, funkcijas, jų sudarymo principus ir finansavimo nuostatas. El. adresas: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=385219&p_query=&p_tr2=

➤ **Nauji leidiniai, tyrimai, ataskaitos, straipsniai**

<i>Tipas</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Autoriai</i>	<i>Aprašymas</i>
Metinis pranešimas	Socialinis pranešimas 2009-2010	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Socialinis pranešimas apibendrina Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veiklą, vykdytą 2009–2010 metais. Tai jau antras Socialinis pranešimas, rengiamas iškilusių naujų ekonominių ir socialinių aplinkybių šalyje sąlygomis. Lyginant su ankstesnių metų pranešimais, šiame pranešime daugiau analitinės informacijos socialinio draudimo, darbo rinkos, socialinės paramos, lygių galimybių, bendruomenių, šeimos politikos ir kitais Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kuruojamų veiklos sričių klausimais. El. adresas: http://www.socmin.lt/index.php?-1351634479
Straipsnis	N argumentų už profesinį mokymą	A. Stiklinienė	Ne itin gerą nuomonę apie profesines mokyklas kursto įvairūs, senokai susiformavę stereotipai bei gerokai nušiučiusios mokyklų sienos, mat joms pernelyg ilgai buvo neskiriamas tinkamas dėmesys bei finansavimas. Dabar situacija kinta. Per kelerius pastaruosius metus iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Lietuva gavo apie 150 milijonų litų profesiniam mokymui tobulinti. Dar 385 mln. litų šioms mokykloms iš ES lėšų turi būti skirta 2007-2013 metais, tad jau visai netrukus švariam spalvom nušvis klasių sienos, naujausia įranga bus aprūpintos mokymo bazės, parengtos tobulesnės mokymo programos, prie lentos ir praktikos vietose dėstys geriau parengti mokytojai. El. adresas: http://www.delfi.lt/news/ringas/lit/article.php?id=15468577
Tyrimo ataskaita	Training practitioners in Europe: Perspectives of their work, qualification and continuing learning	Simone Kirpal, Wolfgang Wittig	Ataskaitoje pristatomi Europos profesinio mokymo praktikų apklausa, skirta surinkti informaciją apie jų darbo vietą, reikalavimus kompetencijoms, kvalifikacijos tobulinimą, požiūrį į darbą, rezultatai. Apklausoje dalyvavo 700 asmenų iš 28 šalių. El. adresas: http://www.leonardodavinci-projekte.org/prj/4355/prd/2/1/00010607.pdf
Sąvadas	From personal and vocational skills analysis to accreditation of prior experiential learning. International compendium of	Tarptautinis konsorciumas (vadovaujantis partneris:	Sąvadas yra Europos Sąjungos mokymosi visą gyvenimą programos projekto „Neformalaus ir savaiminio mokymosi pasiekimų nustatymas, įvertinimas ir pripažinimas (IBAK) – rezultatas. Tarptautiniame sąvade siekiama apibendrinti

	identification, assessment and recognition of informally acquired competences in selected European countries	HeurekaNet e.V. Vokietija)	informaciją apie savaiminio ir neformalaus mokymosi identifikavimą, į(si)vertinimą ir pripažinimą projekto partnerių šalyse: Austrijoje, Lietuvoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Slovakijoje, Šveicarijoje ir Vokietijoje. El. adresas: http://www.competences.info
Europos Komisijos komunikatas	An Agenda for new skills and jobs: A European contribution towards full employment	Europos Komisija	Pavyzdinė iniciatyva „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“, kaip pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui skirtos strategijos „Europa 2020“ dalis, yra Komisijos indėlis siekiant nustatyti tikslo, kad iki 2020 m. ES 20–64 amžiaus grupės moterų ir vyrų užimtumo lygis būtų 75 proc. Joje nustatyta 13 pagrindinių veiksmų, skirtų darbo rinkoms reformuoti, įgūdžiams tobulinti ir jiems pritaikyti prie rinkos paklausos, kad būtų padidintos įsidarbinimo galimybės, palengvintos darbo keitimo sąlygos, pagerintos darbo sąlygos bei darbo vietų kokybė ir kuriamos darbo vietos. Komunikato tekstas: http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6328&langId=en
Pranešimas spaudai	10 million Europass CVs generated online	Cedefop	Europass dokumentų populiarumas pralenkė visus lūkesčius, tuo patvirtindamas šios iniciatyvos aktualumą besimokantiems ir darbuotojams Europoje. Europasas jungia penkis Europos lygmeniu parengtus dokumentus: Europass CV, Europass kalbų pasą, Europass mobilumo dokumentą, Europass diplomo priedėlį ir Europass pažymėjimo priedėlį. Labiausiai naudojamas – Europass CV: iki 2010 m. sukurta daugiau nei 10 mln. gyvenimo aprašymų (7 mln. daugiau nei planuota 2005 m.). Pranešime spaudai pristatomas Europass naudojimo statistika bei Cedefop veiklos įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl bendros Bendrijos sistemos siekiant užtikrinti kvalifikacijų ir gebėjimų skaidrumą (Europasas). El. adresas: http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/17112.aspx

➤ ***Naudingi www adresai***

Cedefop naujienos (informacija apie leidinius, renginius, pranešimus spaudai, konkursus, paramą projektams ir kt.)	http://www.cedefop.europa.eu/etv/News/default.asp
VETAlert – Nauji lediniai profesinio mokymo tematika Informacija apie naujausius į Cedefop bibliografinę bazę VET-Bib įtrauktus leidinius	http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/201010_VETAlert.pdf
2010 m. Europos profesinio meistriškumo konkurso Euroskills svetainė. Konkursas organizuojamas Lisabonoje.	http://www.euroskills2010.pt/
WorldSkills Blog Pasaulinio profesinio meistriškumo konkurso (Worldskills) tinklaraščio tikslas – šviesti, informuoti ir skatinti diskusijas apie gebėjimus ir jų plėtrą	http://blog.worldskills.org/
Europos profesijos mokytojų tinklas (<i>The Network of Trainers in Europe</i>) Tinklas sukurtas Leonardo da Vinci programos finansuoto projekto, kurio tikslas – užtikrinti ryšį tarp profesinio mokymo Europoje tyrėjų ir praktikų, metu. Tinklapyje skelbiama informacija apie projekto rezultatus (tyrimų ataskaitos, konferencijų medžiaga). Pagrindinis tinklalapio tikslas – suvesti panašių interesų turinčius žmones. Visi nariai gali sukurti savo tinklaraščius ar diskusijų grupes. Taip pat tinklalapyje skelbiama informacija apie susijusius renginius.	http://www.trainersineurope.org
EU-move portalas Portale pateikiama informacija mobilumo projektų dalyviams: stažuotojams, mokiniams, pameistriams, bendrovėms, kurios norėtų suteikti galimybę atliktą praktiką darbo vietoje, mentoriams, ir koordinatoriams, mokytojams, mokymo organizacijų lektoriams.	http://www.evta.net/eumoveportal/index.html